

JAN KLECANDA:

MALOMĚSTSKÝ APOŠTOL.

KUS HISTORIE Z MALÉHO MĚSTEČKA.

"Co dělat?" trochu teskně řekl farář. "Násilím a žalobami přece nezachráníme! Poškodili bychom celou věc. Psi hlavu by na záložnu strkali i ti, z jejichž spárů oba jsme vyprostili."

Konec konců zůstalo vždy při tom, že se vyká, až Vávra a Benák sami přijdou k poznání.

Ostatně pro začátek nebylo zle. Nebylo vkladatelů, ale také nebylo šafářů a půjčků a horlivý záloženský výbor, jenž z počátku scházel se denně, brzy poznal, že mezi sebou pověděli, že dobrá věc nedá se pořádně kvapem.

Nejtěžší nesli v záložně i v besedě nepřítomnost adjunkta Pecha, jenž od osudného dne, kdy dostal košem, nedal se ani viděti.

"Schází nám tu přece," řekl kdysi Václav s postranním pohledem na Málka. "Korčím vám o bédě svým humorem a účastenstvím v záložně byl by přilákal mnohé nerozhodné."

"Nu, já téměř věcem mnoho nerozumím," ozval se Hurdálek, jenž nikdy neopomenul se omluviti, když mluvil o "těchto" věcech, "ale celkem myslím přece, že nemáme Málce co vyčítat. Čekají na nás ještě buh ví jaké zkoušky a když adjunkt Pech v téhle zkoušce ohněm neobstál, dobře, že šel. Ani my ani Málka nemáme čeho litovati."

"Tak, tak," horlivě svědčil Zeman. "Lépe je, když je nás třeba méně, jen když spolehlivých. Adjunkt Pech přišel brzy hodil flintu do žita. Kdyby tak byl učinil — řekneme — po svatbě, což by se byla slečna Málka naplakala."

"Oh, v tom se zase mýlíte, pane učitelé," polo žertem ozval se starý Jarolímek. "Kdyby se byla chtěla Málka obětovat pro záložnu, nikdy by byl adjunkt se nám nesprospevěřil. To by ho byla již ona udržela —"

"A tak tedy se vlastně Málka prohodila na naši národní věci," žertem zakončil hovor Václav. "Nemá mezi našimi ženami dost obětavosti ani tam — kde by se mohly dobře provdati."

Byl právě čtvrtek, den, kdy se ve škole neučilo a tak páni učitelé nemuseli od oběda spěchat. Sedávali tedy v besedě děle, Sýkora u piva, Zeman bavě se časopisy. Zůstali i dnes, když ostatní šli za svými starostmi. Zatím, co Málka pokládala po obědě, Zeman drže v ruce jakési noviny, stopoval ji roztoučenými pohledy Sýkora u piva čosi přečítal, ale myšlenkami i očima asi také byl někde jinde, což konečně neulo pozorování Zemanově. Zvedl se a chvíli přemýšlel kolem něho, a když zase Málka na okamžik odvěkla se nějakým náčiním do kuchyně, chvatně se obrátil na mladého kolegou.

"Kamaráděku," řekl, zardívaje se rozpaky, "neudělal byste mi to k vůli, abyste šel trochu se mnou za město se projít?"

"Ale ovšem že," vyskočil Sýkora neobtěně. "Pojďme třeba hned! K čemu, prosím vás, dnes takové okolky!"

"Totiž — to máte tak," vysvětloval Zeman, "chtěl jsem vás proptát, abychom šli — ale ovšem já — já bych toprve po chvíli za vámi přišel."

"Ah — tak!" zvolal Sýkora se smíchem. "Ale proč jste to neřekl hned! Stačila jedině slova, a byl bych zmeškal. Já přece vim —"

"Mlčte, mlčte! Nic nevíte —"

"Vše, vše, le jsou okamžiky v životě lidském," zachloubavě řekl Sýkora. "Nu, ale se nestýžte, pane kolego, já to nechtím takhle předvádět, jenže doufám, že vám ta dnešní beseda přestane."

"Jděte, prosím vás, jděte —" ozval Zeman.

"Nu, já šel jsem a za městem u obřadů jsem budu tedy šel. Či to děláte nepříjemně, tím více bych se těšil, že vás se šťastného posílám," ozval se Sýkora již ve dveřích.

Sotva že zmizel, vešla opět Málka.

"Ah, pan učitel již odešel," zvolala. "A ani s bohem nedal."

"Prosil mne, abych vám vyřídil za něho," řekl Zeman.

"A to je pěkné od pana učitele! Měli jsme přece spolu hráti —"

"Tak! To jsem já ovšem nevěděl," zalekl se Zeman. "Mrzí vás to, že odešel?"

"Nu, mrzí, nemrzí. Pryč je pryč a hlavu si proto nevezmu," vesele odvětila Málka.

"Ale mne mrzí, připravil-li jsem vás o zábavu."

"Vy mne! Když chtěl pryč, nemohl jste ho přece držeti!"

"Ah, slečno," vzdychl Zeman bolestně, "já udělal víc — já —"

"Nu, prosím vás? Vyť se trápíte, jako byste se chtěl vyznati z nějakého zločinu!"

"Opravdu, slečno! Já — já ho sám poslal pryč!" vyhrkl Zeman odhodlaně.

"Tak! Opravdu? Vida, já už to dávno pozorovala, že nejste našimi hudebními produkcemi nikterak nadšen."

"Oh, ne, ne, to byste mi křivdila. Vždycky vás poslouchám rád, ale dnes — dnes jsem ho poprosil, aby šel pryč — Já totiž, já chtěl být s vámi chvíli sám!"

Málka začervenala se jako pivoňka a div, že lekutím talíře neupustila.

"Sám — a se mnou, pane učitelé?" zvolala spíše radostně než nevěně.

"Ano, slečno! Já už dávno hledám příležitost," zajíkal se mladeneček, "dávno si přeji vám říci —"

Málka, jež byla nepochybně z ohledu bezpečnostních, postavila sebrané talíře zase na stůl, zůstala státi před Zemanem, pohližeje mu přímo do očí.

"Nu — nu," pobízela ho vesele, "vám říci — co? Nepochopte to, co já už dávno vím!"

"Vy že už to víte? A kdo? Kdo?" užasl Zeman.

"Kdo mi to řekl? Ale vy sám? Což nemám oči? Odpusťte, snad je to proti společenským zvykům, snad jsem se měla stavěti překvapenou, snad jsem měla nechat vás vymluviti a pak teprve se ještě chvíli zdržat, než bych vám odpovídala, ale my od divadla," řekla Málka důrazně, "hrajeme-li komedii na prknech, v životě býváme méně strojené a a upřímnější než jiné. A tak tedy mi nevykládejte ve zlé, řekla-li jsem, že vim, co mi chcete svěřiti."

"A vaše odpověď, slečno Málko?" vzdychl Zeman roztoučeně.

"Moje odpověď? Umíte-li jen trochu čísti, musil jste ji dávno již vypočítati!"

"Jak že! Málko! Slečno Málko! To znamená, že ano?" zajíkal pan učitel a osmělil se, chopil ji za obě ruce. "Opravdu! Řekněte mi to, prosím vás, řekněte, ale ne najednou! To by bylo příliš mnoho štěstí!"

"Ale jak vám to mám říci, když ne najednou," směla se Málka. "Vždyť je to tak kratičké! Ah tak — nu, tedy počkejte: A — a — o, no — ano! Je to tak, pane učitelé!"

Zeman místo odpovědi chopil se oběma rukama za hlavu.

"Doufal jsem, doufal," zvolal radostně, "ale přece jsem měl a toho strach."

"Strach — vy? Vy, který se nebojí ani pana okresního? Ale teď prosím, když jsem vám to tak ulehčila, chci to přece slyšeti," řekla Málka skvěle. "Teď už se přece nebudete omlouvat!"

"Ach, slečno Málko, vidíte — jsem přece dost křehký člověk a dovedu promluviti ale —"

"Nu, jaké pak ještě slo?"

"Pouhlaže se, když umíte tak pěkně sluhovat, předřekněte mi to —" prosil Zeman.

"Tak, takle je opravdu znamenitě!" pozvala Málka v smích. "Ale buďte tedy! Řekněte po mně!"

"Slečno Málko —" opakoval Zeman.

"Mluví vás —"

"Mluví vás —"
"Ze vši duše své a ze vši síly své —"

"Dost — dost!" zvolal Zeman rozjářen. "Už to dovedu sám. Mluví vás nade všechno a prosím vás: buďte mou ženou!"

"Budu!" odvětila Málka prostě, podávaje mu ruku. "A ráda —"

"A máte mne tedy ráda?"
"Mám, a moe ráda."
"Opravdu? Opravdu?"
"No, opravdu! Pořád se tak ptáte a už jsem vám to přece řekla. A teď —"

"Teď? Co teď?"
"Bože, bože! On se ptá, co teď? Přece snad víte —"

"Ne, já opravdu nevím. Já ještě nikdy —"

"Já také ještě nikdy," opakovala po něm Málka. "Ale přece vim, co teď —"

"Ah, tak! Skutečně! Vidíte, já jsem štěstím celý pomaten," zvolal Zeman a chopil ji kolem pasu.

Právě chtěl ji k sobě přivínouti a políbiti, když v tom ode dveří ozvalo se hlasité udívání:

"A hrome!"

Oba odskočili od sebe uleknuté a pohlednouce ke dveřím, spatřili Hurdálka, jenž tu stál jako solný sloup.

"Nu, co? Proč hrome? Co hrome?" osopila se na něho žertem Málka, jež první se vzpamatovala.

"Proč, proč?" opakoval Hurdálek rozpačitě. "No, já téměř věcem mnoho nerozumím, ale tak se mi zdá, že má pan učitel více štěstí než adjunkt Pech."

"To má — a je-li to štěstí, také si ho více zaslouží, než Pech. A teď, když jste nás tak nešetrně překvapil a zahrál si jako na divadle na slechtejšího otce, pojďte sem a dejte nám své požehnání!"

"Eh, ty čerťo. Opravdu?" rozjářil se staroch a radostně k oběma pokročil. "Vy jste si již řekl?"

"Ano! Pan učitel se mně ptal, chej-li se státi jeho ženou —"

"A ty? Tys měla tentokrát, doufám, více rozumu, než tehdy!"

"Ano, mela —"

"No, děti, to mám radost! Velikou radost! Dej vám pánbůh v tom hodně štěstí!"

"A vy svolujete?"
"Já? Co já, chudák? Ah tak, vidíš, málem byl bych zapomněl, že já mne přijala za vlastního. Nu, tedy, pane učitelé, já vám to dít dám! Já sice téměř věcem —"

"Tuze nerozumím, my už víme —"

"Mlč, a neskákej mi do řeči, všetečko! Já tedy — no, jak už jste slyšel, — ale myslím a doufám, že vy dva se k sobě dobře hodíte a že budete spolu dokonale šťastni."

"Děkuji vám, děkuji a slibuji —" radostně řekl Zeman, tiskna starochovi ruku.

"A kdy pak tedy, kdy?" nedočkavě ptal se Hurdálek. "Já bych si přece rád o vaší svatbě skočil —"

"Ah, svatba! To ještě trochu počká!" zvolala Málka.

"Skutečně — to ještě," rozpačitě opakoval Zeman. "Já — ráte uzoati! Pokud starý pán nepůjde —"

"Ah, věru, věru! Ten starý ikolmet! Ale počtete se, děti, co nejdříve již přijdu ty nové zákony a pak již starý pán půjde na odpočinek. A až budete mít to své hnuzlečko, pak se již otec Hurdálek dle možnosti postará, aby v něm bylo i trochu tepla."

"No, mlč, mlč, dítě! Váš ví, co je mezi mnou a Václavem uděláno. Nechtě tuho mnoho, co pu mě obstará, ale ani to nevezmu s sebou, až půjdu pryč."

"Ale, poslyšte, tatínku! Vy o tom tedy víte, jakou otter — a to je konečně v pořádku, ale jinak — prosím vás, mlčte!"

"Proč pak mlčte? Nebudeme se přece tajiti!" ozval se Zeman.

"Nu, ne, já nechtěl! Hned oty svěť by to mělo!"

"Nu, věru, tomu asi vy nerozumíte," domlouval Hurdálek Zemanovi. "Taková mlháčká dítě bývá nerozumná, chce to mít od jáké zkušenosti. Je to tak zeman učitel. Nu, buďte — já budu mlčet, pokud mi vyřídíte. Čekat ne, vy to prosím vás odnesu sám. Ale teď půjdu, požehnání se mi nechce, ale to je již pravé štěstí, když jsem požehnal —"

Zeman, notně osmělen, po Hurdálkově odchodu již věděl, co dělati, a tak, než se snoubenci rozšli, zpčetili slavný akt svého zaslibení nepočítanými hubičkami.

"Už vidím, že vám to tuze dobře dopadlo," uvítal Zemana Sýkora, když se sešli za městem. "Dostával jsem už strach, že mne tu pro samé štěstí zapomenete."

"Nic se nestalo, pranie," zapíral Zeman, pamětliv přání Málčična.

"Mlčte! Vidím to na vás, nešlechtníče! A abyste věděl, že jste to vy, přejí vám to od srdce. Ale tomu adjunktovi bych byl něco vyvedl. Nu, příznáte se? Dohodli jste se?"

"Kamaráděku," všecek rozjářen zpodobal se Zeman. "Vám to zapřítí nemohu, ale — prosím vás, nic o tom! Má to zatím zůstatí tajností!"

"Dobře, budu mlčet, ale já — já, té nešlechtníče, jež mne odmítla, přece jen budu přátí, abych jí dokázal, že jsem hodnější než ona," řekl Sýkora, vzdychnuv si trochu. "Vidíte, příteli, jak divný tvor je člověk! Tak jsem si myslel, že to nepřečkám a teď mám radost z vašeho štěstí, že bych málem byl nadobro zapomněl na svůj zármutek."

XVIII.

Uplýnulo několik měsíců od onoho památného dne, kdy přátelům besedářům podařilo se uvéstí v život záložnu, od níž slibovali si hospodářské povznesení městečka i celého okolí, ale přes všecko usilí horlivého výboru nechtělo se dílo dařiti tak, jak si byli zakladatelé slibovali.

Kolem mladého ústavu skupilo se sice několik lidí dobré vůle a něco těch, jimž záložna pomohla z tísně, ale s vybavením veškerého občanstva z rukou nesevlomilých liehvářů šlo to pomalu.

Kraus a Saehsl hospodařili dále jako dříve, jen že byli trochu opatrnější v braní úroků. Nežádali hotově, poněvadž ty dluzníka vždy více bolí a i slabý počtář do-

vede si spočítati, kolik procent platí, nýbrž spokojovali se s různými naturalními, kupovali i brali třeba i obilí na stojato a ochotně přispívali k starým směnkám nové. A dařilo se jim při tom výborně, poněvadž sedlák nerad podpisuje jen poprvé, ale když se s těmi osmetnými, podlouhlými papírky trochu seznámí, pak, zejména je-li v tísní, podpisuje ochotně a ani se valně po tom neshání, kolik a co byl podepsal.

A chodilo to vždycky a ve všech případech skoro stejně. Zrovna jakoby z udělaní bývaly směnky splatny vždy právě v takovou chvíli, kdy v domácnosti dluzníka nebylo valně peněz. Tu pak Kraus i Saehsl hčáli jako zběsilí, hrozili a prosili, zaklínali se, že sami jsou zničeni a že nemohou a nesmí také nikoho jiného šetřiti. Když pak už vše měla jíti k advokátu, pozvali si dluzníka, vyčastovali ho kořalkou a ukřičeli, až mu hlava šla kolem a pak, když už ubožák nevěděl kudy kam, dali si přece říci a — předložili nové papírky k podpisu.

Takovým způsobem rostl kruh oběhových přátel a když pak na letánské okoli právě v čas předem přišla pohroma živelní, jež zničila vše, co stálo na poli, stála valná část malých okolních sedláků před úplnou svou zkázou.

Ze sedláků a chalupníků málo kdo byl pojištěn, poněvadž Kraus vrhl se na výnosnější pro něho pojišťování životní a pojišťování proti živelním pohromám přímo rozmlouval. Poněvadž pak okoli letánské skutečně po řadu let zůstalo ušetřeno všemi nehodami, nedařilo se ani Václavovi, ač všemožně se přičiňoval, aby sousedy poučil o důležitosti pojišťování.

V kruté tísní té přece jen mnohý soused, jenž dosud záložny se vzdaloval, nechtěl se k ní o půjčku. Ale jak již v podobných případech bývá, šlo to hned jako po troubách, že ten a onen byl v Besedě u Jarolímka a když se o tom dozvěděli liehvářští dobrodinci, dovedli provedení půjčky předjiti.

Však nebylo ani třeba valného rozmlouvání. Chuřas, jenž chtěl si vypůjčiti nějakou tu stovku, byl již dost pepunen tím, když pojednou viděl, že jeho tisíc je předmětem hovoru po celém městě.

"A jak vy to víte, že jsem si byl dlužit?" osopil se mrzutě na Saehsla, když ho byl kupčik zaskočil a pak zavedl do svého krámu.

(Pokračování.)

V plné dílně.

Pohlédnete-li na krásný kalendář na rok 1911, který právě vydal známý vyrábětel hořkého vína, pan Josef Triner, uvidíte pilnou dílnu. Jsou tu zobrazeny hlavní místnosti vzorného závodu Trinerova, jež alespoň poněkud dají vám představiti si velikost jeho. Na všech stranách jeví se pilný ruch, však září úlpná čistota, ba nádhera, od sklepa, skrze úřadovny, až do laboratoří. Vše provedeno jest v barvách zvyklých pěkný dojem celku. Zašle-li 10 centů v poštovních známkách na adresu: Jos. Triner, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill., obdržíte jeden výstik kalendáře. 233

HOSTINEC A RESTAURANT
1245-1247 So. 13th St. Omaha
vlastní správa

Bratří Divišové
Metzeři ležák stále na čepu. Výborná vína, kořalky a imp. likéry vždy na skladě.
Pravá česká kuchyně. Čistě a chutně připravená jídla každý čas. Pro hosty z venkova čisté pokoje.
Ct. spolkům za mírné podmínky pronajímáme sál, jakož i místnost spolkovou. 31x1r

Spolehlivé pojištění na život
za skutečnou cenu u
WOODMEN of the WORLD
(Děvafé Světa)
české tábory v Omaze a South Omaze.

SEVEROVY LÉKY KONČÍ DVACÁTÝ ROK SVĚHO ÚSPĚŠNÉHO PŮSOBENÍ.

NEHODY...

se mohou přitřetiti každý den a způsobiti mnoho trápení, ale nebezpečí poranění je zmenšeno máte-li doma po ruce

Severův OLEJ SV. GOTHALDA.

Výtečný hojivý liniment, který můžete každého času úspěšně použiti na

bolesti a polámaní, vymknutí a pohmoždění, křeče a stuhnutí svalů, otoky a záněty, neuralgii a revmatism.

Knížka "Jak hojiti bolesti a léčiti revmatism" při každé lahvi. Cena 50 centů.

SEVEROVY LÉKY JSOU NA PRODEJ V LÉKÁRNÁCH.
Žádejte "SEVEROVŮV KALENDÁŘ A DOMÁCÍ LÉKAR" na rok 1911.

Když chcete

pozabuditi chatrné zářvání, oživení chutí k jídlu, přemoci tělesnou ochláblost, posiliti oslabený žaludek.

posmáhe vám

Severova Žaludeční horká.

Cena 41.000

Hledáte-li pomoc

u trapišvého kašle, u chrapotivosti, u zánětu průdušek, u nemoci plíc a hrdla.

užívajte

Severův Balsám pro plíce.

Cena 25 a 50 centů

SPOLEHLIVOU RADU LÉKÁRSKOU ODBRŽÍTE U NÁS ZDARMA.

W. F. SEVERA Co. CEDAR RAPIDS IOWA